



Erasmus+ stratēģiskās partnerības projekts „Kvalitatīvas prakses darba tīgum” (Nr.2014-1-LV01-KA202-000522)

Izstrādāja: Santa Graikste,  
Latvijas Darba devēju konfederācijas nozaru eksperte  
2015.gada novembris

# TŪRISMA NOZARES ATBALSTA MATERIĀLS KARJERAS KONSULTANTAM

## SATURS

- 1) Nozares vieta tautsaimniecībā un Latvijas eksportā
- 2) Nozares apgrozījums
- 3) Naktsmītņu un sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu skaita dinamika
- 4) Nozarē strādājošo raksturojums un atalgojums
- 5) Nozares uzņēmumi, kas ir apstiprinājuši uzņemt praktikumus, mācību ekskursijas, nodrošināt apmācību pedagogiem, darba vidē balstītu izglītību
- 6) Uzņēmumi prakse.lv
- 7) Profesionālās izglītības iestādes, kurās var apgūt tūrisma nozares profesijas
- 8) Darba vidē balstītā izglītība
- 9) Tūrisma nozares profesiju karte

## 1) Nozares vieta tautsaimniecībā un Latvijas eksportā

---

Saskaņā ar ANO Pasaules Tūrisma organizācijas sniegtajiem datiem starptautisko tūristu skaits 2014. gadā sasniedzis 1,138 miljardus, kas salīdzinājumā ar 2013. gadu ir par 4,7% jeb 51 milj. ceļotāju vairāk. Reģionu vērtējumā vislabākos rezultātus uzrādījusi Amerika (+7%), pārējiem reģioniem pieaugums ir mērenāks: Āzijā un Okeānijā +5%, Tuvajos Austrumos +4% un Āfrikā +2%. Eiropā pieaugums ir 4%, ko lielā mērā sekmējis ceļotāju skaita pieaugums Vidusjūras valstīs un Ziemeļeiropā (+7%).

Robežšķērsošanas apsekojuma dati liecina, ka Latvijā 2014. gadā ārvalstu vairākdienu ceļotāju braucienu skaits (1,8 milj.), salīdzinot ar 2013. gadu, palielinājās par 20%. Naktsmītņu pakalpojumus Latvijā 2014. gadā izmantoja 1,4 milj. ārvalstu ceļotāju, kas ir par 14,5% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Tūrisma operatori Latvijā apkalpoja 175,1 tūkst. ārvalstu ceļotāju, kas iegādājās kompleksos ceļojumus pa Latviju vai uz citu valsti. Vērtējot ienākošā tūrisma struktūru sadalījumā pa valstīm, 2014. gadā Latviju par sava vairākdienu ceļojuma galamērķi visvairāk izvēlējās tūristi no Krievijas (19%), Lietuvas (14%), Igaunijas (10%), Zviedrijas (9%) un Vācijas (9%), kas, kopsummā veidojot 61% no visiem ārvalstu ceļotājiem, saskaņā ar *Latvijas tūrisma mārketinga stratēģijā 2010.-2015. gadam* definētajiem augsti prioritārajiem tirgiem.

Savukārt, vērtējot ienākošo un vietējo tūrisma, 2014. gadā Latvijas viesnīcās un citās tūristu mītnēs apkalpoti 2,1 milj. ārvalstu un Latvijas viesu, kuri naktsmītnēs pavadījuši 4,2 milj. nakšu. Salīdzinot ar 2013. gadu, apkalpoto cilvēku skaits pieauga par 14,1%, bet pavadīto nakšu skaits – par 10,1%. Aplūkojot gultas vietu noslogojuma datus, kas raksturo viesnīcu pieprasījumu, redzama mērena viesnīcu noslogojuma palielināšanās. Tomēr joprojām vērojama augsta sezonālās svārstības. Visaugstākais viesnīcu numuru noslogojums 2014. gadā bija jūlijā gan Latvijas viesnīcās kopumā – 69%, gan Rīgā – 78,9 procenti.

Latvijā tūrisma politika tiek veidota tā, lai sekmētu vietējā un starptautiskā tūrisma attīstību, panākot nozares konkurētspējas palielināšanos un tūrisma pakalpojumu eksporta pieaugumu.

2010. gadā tika izstrādāta un apstiprināta *Latvijas tūrisma mārketinga stratēģija 2010.-2015. gadam*, kurā definēta Latvijas tūrisma attīstības vīzija un mērķi tās sasniegšanai, kā arī noteikti prioritārie Latvijas tūrisma produkti, to attīstības pamatprincipi un mērķa tirgi. Saskaņā ar stratēģijā izvirzītajām prioritātēm un iesaistot tūrisma nozares pārstāvjus, tika izstrādāts jauns Latvijas tūrisma tēls, kas tagad ir vienojoša ideja un kopīgs elements publiskā un privātā sektora produktu un mārketinga veidošanas aktivitātēm.

2014. gada 1. jūlijā tika pieņemts vidēja termiņa tūrisma politikas plānošanas dokuments *Latvijas Tūrisma attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam*, kur kā stratēģiskie tūrisma veidi noteikti MICE (darījumu un pasākumu) tūrisms, labsajūtas tūrisms, dabas tūrisms, kultūras tūrisms un radošās industrijas. Par tūrisma politikas mērķi ir noteikta ilgtspējīga Latvijas tūrisma attīstība, veicinot tūrisma pakalpojumu konkurētspējas palielināšanos ārvalstu tirgos.

Sasniedzamie politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji:

- ārvalstu vairākdienu ceļotāju skaita pieaugums;
- vidējās noslodzes (gultas vietu noslogojums) palielināšanās izmitināšanas mītnēs ārpus noslogotākās vasaras sezonas (izņemot jūniju-augustu);
- viena ārvalstu vairākdienu ceļotāja vidējo izdevumu pieaugums diennaktī;
- ārvalstu vairākdienu ceļotāju kopējo izdevumu pieaugums gadā;

Galvenie rīcības virzieni:

- nodrošināt Latvijas tūrisma piedāvājuma atpazīstamību mērķa tirgos, īpaši, izmantojot mūsdienīgus saziņas līdzekļus;
- veicināt tūrisma produkta kvalitātes uzlabošanu, t.sk. nodrošinot labāku nozares tiesisko regulējumu un atbalstu gan tūrisma komersantiem, gan produktu patērētājiem;
- veicināt konkurētspējīgu tūrisma produktu attīstību atbalstot jaunu, inovatīvu tūrisma produktu ar augstāku pievienoto vērtību izstrādi, t.sk. attīstot infrastruktūru tūrisma izaugsmei, veicinot reģionālo tūrisma produktu veidošanu un Latvijas tūrisma produkta iekļaušanu kopējā Baltijas jūras reģiona valstu tūrisma piedāvājumā.

Turpmāk tūrisma produktu attīstībai ir jābalstās uz tādām pamatvērtībām kā kvalitāte, ilgtspēja (t.sk. videi draudzīgo tehnoloģiju un pieeju ieviešana), individualizācija, augsta pievienotā vērtība, sadarbība, tūristu iesaiste/pieredzes gūšana un sadarbība konkurētspējas nodrošināšanai.

Lai nodrošinātu konsekventu nozares partneru iesaisti tūrisma politikas īstenošanā, aktīvi darbojas Tūrisma attīstības valsts aģentūras (TAVA) konsultatīvā padome, kas apvieno pilnvarotos pārstāvjus no profesionālajām un reģionālajām tūrisma asociācijām, reklāmas nozares, kā arī no Ārlietu ministrijas un Rīgas Tūrisma attīstības biroja.

2015. gadā Ekonomikas ministrijas padotības iestādes TAVA galvenās prioritātes saistītas ar vienotas tūrisma informācijas sistēmas sekmēšanu, Latvijas tūrisma tēla atpazīstamības veicināšanu un Latvijas kā tūrisma galamērķa popularizēšanu, mārketinga pētījumu veikšanu vietējā un starptautiskajā tūrisma tirgū, tūrisma pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu, kā arī vietējā tūrisma attīstību un starptautiskās sadarbības īstenošanu.

2015. gadā Latvija turpina attīstīt ciešāku sadarbību tūrisma jomā ar citām valstīm, īpaši ar augsti prioritārajiem tūrisma mērķa tirgiem: Lietuvu, Igauniju, Somiju, Zviedriju, Krieviju un Vāciju. Jautājumi, kas attiecas uz sadarbības veicināšanu tūrisma jomā, regulāri tiek iekļauti starpvaldību komisiju un valsts augstāko amatpersonu ārvalstu vizīšu darba kārtībā.

Kā nozīmīgs solis starptautiskās sadarbības veicināšanā jāatzīmē fakts, ka 2013. gada oktobrī Latvija ir saņēmusi uzaicinājumu pievienoties OECD Tūrisma komitejai. Atbildīgās Latvijas tūrisma institūcijas nākotnē sagaida kopīgs darbs ar pārējām OECD dalībvalstīm, attīstot vietējā un starptautiskā tūrisma perspektīvas, kā arī popularizējot ilgtspējīgu tūrisma izaugsmi.

Latvijas tūrisma nozares darbības rādītāji beidzamajos gados neapšaubāmi apliecina, ka tūrisms ir viena no vadošajām industrijām tautsaimniecībā un stabili ieņem pirmo vietu pakalpojumu eksportā. Papildus vairāk pieminētajiem faktoriem, - piensums eksportā, salīdzinoši augstā mazkvalificētā darbaspēka un jauniešu nodarbinātība, kā arī sociālā loma, tūrisma nozarei ir izteikti multiplikatīva ietekme uz citām nozarēm; vienlaikus, Latvijai ir augsts potenciāls un resursi gan uz kultūras un dabas resursiem balstītu produktu attīstībai, gan arī citu produktu attīstībai ar augstu pievienoto vērtību, piemēram, medicīnas un veselības tūrisms, darījumu tūrisms un sporta tūrisms.

Tūrisma pakalpojumu eksports Latvijā 2014. gadā pieauga par 4,4%. Par 14,7% palielinājās ārvalstu ceļotāju izdevumi atpūtas un citiem personiskajiem braucieniem Latvijā, turpretī darījumu braucieniem izdevumi samazinājās par 3,1%. 2014. gadā ceļotāju bilance saglabājās pozitīva, un tās saldo bija 182,5 milj. eiro. Ceļotāju bilance Latvijā ir pozitīva kopš 2011. gada, kad bilances saldo bija tikai 3,6 milj. eiro.

Gads	Tūrisma pakalpojumu eksports, milj. EUR	Pieaugums, (%)	Īpatsvars kopējā pakalpojumu eksportā (%)
2009	517,9	-4,1	18,9
2010	483,8	-6,3	17,4
2011	553,5	+14,4	17,3
2012	581,0	+5,0	16,5
2013	651,0	+12,0	
2014	719,0	+10,45	

Tab. 1. Latvijas tūrisma nozares pakalpojumu eksports, 2009 – 2014, Latvijas Banka

Tomēr neskatoties uz pozitīvajiem ekonomiskajiem rādītājiem, **nozares uzņēmumiem, īpaši, Latvijas reģionos**, ir bijusi jāpārvar virkne izaicinājumu, kas saistīti gan ar ekonomiskās krīzes ietekmi 2009. – 2012. gadā, gan ar ģeopolitisko situāciju, kas izveidojusies starp Krieviju un Ukrainu un Krievijas ekonomikas lejupslīdi 2014.gadā. Piemēram, 2014.gadā Latvijas reģionos ārvalstu, gan Eiropas valstu, gan tālo galamērķu (piemēram, Japāna, Ķīna) tūristu grupu skaits samazinājās par 30 – 40%.

## 2) Nozares apgrozījums

		1.cet.2015	2.cet.2015	3.cet.2015
<b>Izmitināšana(viesnīcas,kempingi,</b>	<b>faktiskās cenās,tūkst.€</b>	<b>32 153</b>	<b>52 361</b>	<b>59 602</b>
<b>viesu mājas,u.c.apmešanās vietas)</b>	<b>% cet/cet FC</b>	85,8	162,8	113,8
<b>(55)</b>	<b>% cet/cet iepr.g.FC</b>	109,2	114,3	101,0
	<b>salīdz.apgrozījums</b>	<b>30 937</b>	<b>45 682</b>	<b>51 252</b>
	<b>% cet/cet SC</b>	86,8	147,7	112,2
	<b>% cet/cet iepr.g.SC</b>	107,2	114,7	104,2
<b>Ēdināšanas pakalpojumi</b>	<b>faktiskās cenās,tūkst.€</b>	<b>99 256</b>	<b>112 475</b>	<b>129 391</b>
<b>(56)</b>	<b>% cet/cet FC</b>	95,3	113,3	115,0
	<b>% cet/cet iepr.g.FC</b>	108,5	108,3	113,7

Tab.2. Izmitināšanas un sabiedriskās ēdināšanas nozares apgrozījums, 2015.gada 1.-3. cet., CSP

### 3) Naktsmītņu un sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu skaita dinamika

NACE apkopoj ošais kods	NACE apkopjošā koda nosaukums	Nodokļu maksātāju skaits 2015.gada 24.februārī			
		juridiskās personas	fiziskās personas – saimnieciskās darbības veicēji	t.sk. individuālie komersanti	KOPĀ
55.1	Izmitināšana viesnīcās un līdzīgās apmešanās vietās	508	17	12	525
55.2	Izmitināšana viesu mājās un cita veida īslaicīgas apmešanās vietās	538	141	48	679
55.3	Kempingu, atpūtas transportlīdzekļu laukumu un apdzīvojamo autopiekabju laukumu darbība	92	14	10	106
55.9	Pārējo apmešanās vietu darbība	77	35	5	112
56.1	Restorānu un mobilo ēdināšanas vietu pakalpojumi	3 000	169	163	3 169
56.2	Izbraukuma ēdināšana pēc pasūtījuma un citas ēdināšanas pakalpojumu darbības	968	126	69	1 094
56.3	Bāru darbība	1 034	40	38	1 074
	<b>Izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozārē</b>	<b>6 217</b>	<b>542</b>	<b>345</b>	<b>6 759</b>

Tab.3. Izmitināšanas un sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu skaits uz 2015.gada 24. februāri, VID

#### Viesnīcu attīstības dinamika, 2006. - 2014.

	Latvija		Rīga	
	Viesnīcu skaits	Gultasvietu skaits	Viesnīcu skaits	Gultasvietu skaits
2006	153	15533	66	8781
2007	174	16487	72	9432
2008	211	18744	82	10465
2009	210	18800	83	10416
2010	230	20360	91	11825
2011	230	19925	90	11391
2012	227	20025	91	11726
2013	220	19513	92	11494

Tab.4. Viesnīcu un gultas vietu skaita dinamika Latvijā un Rīgā, 2006. - 2014.gads, CSP

#### 4) Nozarē strādājošo raksturojums un atalgojums

Izplatītākās profesijas izmitināšanas nozarē ir viesmīlis (567 darba vietas), viesnīcas administrators (466 darba vietas), viesnīcas istabene (464 darba vietas) un pavārs ar 453 darba vietām.

Izpētot pieejamo informāciju par profesiju kodiem no Ziņām par darba ņēmējiem 2014.gada decembrī, secināts, ka izmitināšanas nozarē dažādās profesijās strādājošo profesijas stundas tarifa likmes diapazons ir plašs, sākot no 1,00 EUR stundā līdz 79,47 EUR stundā.

Izplatītākās profesijas ēdināšanas pakalpoju nozarē ir pavārs (4 067 darba vietas), viesmīlis (2822 darba vietas), virtuves darbinieks (2 560 darba vietas) un bārmenis ar 2 004 darba vietām.

Izpētot pieejamo informāciju par profesiju kodiem no Ziņām par darba ņēmējiem 2014.gada decembrī, secināts, ka ēdināšanas pakalpojumu nozarē dažādās profesijās strādājošo profesijas stundas tarifa likmes diapazons ir plašs, sākot no 0,53 EUR stundā līdz 89,56 EUR stundā.

**Izmitināšanas nozarē** 2014.gadā bija nodarbināti vidēji 6 251 darba ņēmēji, kas ir vidēji 0,8 % no visiem darba ņēmējiem valstī (skatīt 4.attēlu). Salīdzinot ar 2013.gadu, nodarbināto skaits nozarē palielinājies par 3,6 %.

2014.gadā lielākais darba ņēmēju skaits – vidēji 4 939 darba ņēmēji – bija nodarbināti izmitināšanas viesnīcās un līdzīgās apmešanās vietās apakšnozarē, kas ir 78,8 % no visiem darba ņēmējiem nozarē.

Savukārt 2014.gadā mazākais nodarbināto skaits bija nodarbināts pārējo apmešanās vietu darbības apakšnozarē – vidēji 82 darba ņēmēji, kas ir tikai 1,3 % no visiem darba ņēmējiem nozarē.

**Ēdināšanas pakalpojumu nozarē** 2014.gadā bija nodarbināti vidēji 23 941 darba ņēmēji, kas ir vidēji

3,0 % no visiem darba ņēmējiem valstī (skatīt 5.attēlu). Salīdzinot ar 2013.gadu, nodarbināto skaits nozarē palielinājies par 6,4 %.

Restorānu un mobilo ēdināšanas vietu pakalpojumu apakšnozarē 2014.gadā bija nodarbināti vidēji 16 804 darba ņēmēji, kas ir vairāk nekā puse (69,4 %) no visiem darba ņēmējiem ēdināšanas pakalpojumu nozarē. Savukārt 2014.gadā mazākais nodarbināto skaits bija nodarbināts izbraukuma ēdināšana pēc pasūtījuma apakšnozarē – vidēji 253 darba ņēmēji, kas ir tikai 1,0 % no visiem darba ņēmējiem nozarē.

Jāatzīmē, ka nozares kopējais darba ņēmēju skaits var atšķirties no apakšnozarēs nodarbināto skaita kopsummas, jo viens darba ņēmējs var tikt nodarbināts pie darba devējiem vairākās apakšnozarēs.

Profesija	Darba vietu skaits	Vidējā stundas tarifa likme, EUR
<b>513101 VIESMĪLIS</b>	567	4,20
<b>422402 Viesnīcas ADMINISTRATORS</b>	466	3,97
<b>911203 Viesnīcas ISTABENIS</b>	464	3,72
<b>512002 PAVĀRS</b>	453	4,65
<b>911201 APKOPĒJS</b>	166	3,32
<b>515113 Viesu uzņemšanas dienesta SPECIĀLISTS</b>	140	4,68

<b>513202 BĀRMENIS</b>	129	4,84
<b>912901 Trauku MAZGĀTĀJS</b>	121	3,90
<b>932909 PalīgSTRĀDNIEKS</b>	82	2,61
<b>941201 PAVĀRA PALĪGS</b>	72	3,43

Tab.5. Izplatītāko profesiju vidējā stundas tarifa likme izmitināšanas nozarē, VID

<b>Profesija</b>	<b>Darba vietu skaits</b>	<b>Vidējā stundas tarifa likme, EUR</b>
<b>512002 PAVĀRS</b>	4 067	3,35
<b>513101 VIESMĪLIS</b>	2 822	2,9
<b>941202 Virtuves DARBINIEKS</b>	2 560	3,01
<b>513202 BĀRMENIS</b>	2 004	3,02
<b>912901 Trauku MAZGĀTĀJS</b>	1 742	2,74
<b>941201 PAVĀRA PALĪGS</b>	1 734	2,97
<b>751206 KONDITORS</b>	888	3,43
<b>524601 Ēdināšanas uzņēmuma KASIERIS-PĀRDEVĒJS</b>	733	3,01
<b>911201 APKOPĒJS</b>	572	2,9
<b>512001 Vecākais PAVĀRS</b>	389	3,59
<b>513103 Bufetes KALPOTĀJS</b>	376	3,24

Tab.6. Izplatītāko profesiju vidējā stundas tarifa likme ēdināšanas pakalpojumu nozarē, VID

## **5) Nozares uzņēmumi, kas ir apstiprinājuši uzņemt praktikantus, mācību ekskursijas, nodrošināt apmācību pedagogiem, darba vidē balstītu izglītību**

1. Viesnīca “Best Western Hotel Māra” (prakses);
2. SIA Cantus, restorāni “Steiku haoss”, “MUUSU”, KID\*, Ribs&Rock (prakses, mācību ekskursijas, pedagogu aomācību, darba vidē balstītu izglītību);
3. Restorāns “Neptūns” (prakses, darba vidē balstīta izglītība);
4. “Mogotel Hotel Group”, Wellton&RIXWELL viesnīcas (prakses, mācību ekskursijas, darba vidē balstītu izglītību);
5. SIA “RX īpašumi”, Cup&Chino kafejnīcas (prakses, mācību ekskursijas);
6. Radisson Blu Rīdzene Hotel (prakses, mācību ekskursijas, darba vidē balstītu izglītību);
7. Radisson Blu Elizabete Hotel (prakses, mācību ekskursijas, darba vidē balstītu izglītību);
8. Radisson Blu Hotel Latvija (prakses, mācību ekskursijas, darba vidē balstītu izglītību);
9. “Hanza Hotel” (prakses, mācību ekskursijas, darba vidē balstītu izglītību);
10. SIA Food and Beverage, restorāns Garage (prakses);
11. SIA Hospitality Consulting Service, retorāns HOTE (prakse);
12. AS Lido (prakses, mācību ekskursijas, darba vidē balstītu izglītību);
13. Restorāns “Pie Kristapa kungs” (prakses);
14. Bīriņu Pils (prakses, mācību ekskursijas, darba vidē balstītu izglītību);
15. Mercure Riga Centre Hotel (prakses, mācību ekskursijas, darba vidē balstītu izglītību).



## 6) Uzņēmumi prakse.lv

---

Izvēloties nozari "Viesmīlība", uz 2014.gada 1.decembri ir pieejama informācija par 278 uzņēmumiem, t.sk. lā nozīmīgākie ir minami:

1. Tūrisma aģentūra "Latvia Tours";
2. Viesnīca "Europa Royale Riga" ;
3. Viesistaba Vintage;
4. "Kripatīna Konditoreja";
5. Get Smart Cafe;
6. Tūrisma aģentūra "Smile Line";
7. AS LIDO;
8. Zaļā studija "Pienene";
9. "Muffins and More";
10. Sreet Burgers;
11. SIA Later Ltd., "Pica Lulū";
12. Atpūtas komplekss "Rakši";
13. Atpūtas komplekss "Kaķītis";
14. Viesnīca "Līva";
15. Baltic Restaurants Latvia;
16. SIA Stamina Hospitality Services;
17. Hotel Bellevue;
18. SIA Welkom, Gallery Park Hotel;
19. 3k Studija;
20. viesnīca "Kuivižu osta";
21. SIA "Cantus";
22. "Albert Hotel";
23. SIA Sunny Group;
24. Restorāns "Aqua Luna";
25. viesnīca "Talsi";
26. Opera Hotel&Spa;
27. Park Hotel Latgola;
28. Čillija Pizza;
29. Islande Hotel;
30. Sporta komplekss "Ķeizarmežs";
31. SIA Albatross un Partneri;
32. viesnīca "Ērgļi";
33. Amber Sea Hotel&Spa;
34. Premier Resturants Latvia;
35. Hotel Pils;
36. Mercure Riga Centre Hotel;
37. Jaunpils Pils;
38. Dome Hotel&Spa;
39. SIA REHO;
40. Atpūtas komplekss "Zemgale";
41. SIA BBF Consulting, Days Hotel VEF;
42. SIA Hansa Tours;
43. Tūrisma aģentūra "Kolumbs";
44. Baltic Beach Hotel;
45. viesnīca "Hanza Hotel";
46. Viesnīcu grupa "Autosole";



47. Monica Centrum Hotel;
48. Viesnīca Brūzis;
49. SIA Kantīne B;
50. Jaunmoku pils;
51. Viesnīca "Santa";
52. SIA "Rāmkalni Serviss";
53. Bīriņu pils;
54. "Valmiermuižas alus", u.c.

## **7) Profesionālās izglītības iestādes, kurās var apgūt tūrisma nozares profesijas**

---

1. Aizkraukles Profesionālā vidusskola;
2. Barkava Profesionālā vidusskola;
3. Bulduru Dārzkopības vidusskola;
4. Daugavpils Tirdzniecības profesionālā vidusskola;
5. Jelgavas Amatu vidusskola;
6. PIKC Jelgavas Tehnikums;
7. PIKC Kandavas Tehnikums;
8. PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums;
9. PIKC Liepājas Tehnikums;
10. Mālpils Profesionālā vidusskola;
11. PIKC Ogres Tehnikums;
12. PIKC Priekuļu Tehnikums;
13. PIKC Rēzeknes Tehnikums;
14. PIKC Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums;
15. Rīgas Stila un modes profesionālā vidusskola;
16. PIKC Rīgas Valsts tehnikums;
17. Saldus Profesionālā vidusskola;
18. PIKC Smiltenes Tehnikums;
19. PIKC Valmieras Tehnikums;
20. Vecbebru Profesionālā vidusskola;
21. PIKC Ventspils Tehnikums;
22. Zaļenieku Komerציālā un amatniecības vidusskola.

## **8) Darba vidē balstīta izglītība nozarē**

---

2015./2016. mācību gadā, Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija (LVRA) sadarbībā ar Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikumu (RTRIT) uzsāka īstenot darba vidē balstītas izglītības pilotprojektu uzņemot divas izglītojamo grupas izglītības programmās "Viesnīcu pakalpojumu speciālists" un "Restorānu pakalpojumu speciālists".

Izglītojamie praktiskās mācības apgūst viesnīcās - Radisson Blu Rīdzene Hotel, Radisson Blu Elizabete Hotel, Radisson Blu Hotel Latvija, Riga Airport Hotel ABC, Avalon Hotel, Hotel Baltvilla, Radi un draugi.

Pamatojoties uz LVRA veikto aptauju, darba vidē balstītajā izglītībā ir gatavi iesaistīties 23 uzņēmumi sabiedriskās ēdināšanas jomā un 25 uzņēmumi izmitināšanas jomā.

## 9) Tūrisma nozares profesiju karte

(izstrādāta projekta „Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana”, vienošanās Nr. 2010/0274/1DP/1.2.1.1.1/10/IPIA/VIAA/001 ietvaros)

EKI/LKI līmenis	Kvalifikācijas līmenis	Amatniecības kvalifikācijas līmenis <sup>1</sup>	Tūrisma nozares profesijas pa profesionālās kvalifikācijas līmeņiem			Ar nozari saistītās citu nozaru profesijas	
			Ēdināšanas sektors	Viesu izmitināšanas sektors	Tūrisma sektors		
6.-7.EKI/LKI līmenis	5.profesionālās kvalifikācijas līmenis	Akadēmiski izglītoti amatu meistars	Šēfpavārs	Uzņēmuma vadītājs	Tūrisma pakalpojumu vadītājs Ceļojumu organizators Tūristu gids	Uzņēmumu vadītājs Tūrisma nozares uzņēmumu vadītājs	
5.EKI/LKI līmenis	4.profesionālās kvalifikācijas līmenis	Amatu meistars	Pavārs tehnologs	Viesnīcu pakalpojumu organizators	Restorānu pakalpojumu organizators	Tūrisma pakalpojumu organizators Tūrisma informācijas konsultants Konferenču un pasākumu tūrisma organizators Kultūras tūrisma organizators Veselības tūrisma organizators Sporta tūrisma organizators	Loģistikas speciālists
4.EKI/LKI līmenis	3.profesionālās kvalifikācijas līmenis	Amatu zellis	Konditors ↔ Pavārs Kuģa pavārs Restorānu pavārs	Viesmīlis ↔ Viesmīlības pakalpojumu speciālists Bārmenis Vīna Viesmīlis / Someljē Kafijas viesmīlis / Barista	Viesu uzņemšanas dienesta speciālists Restorānu pakalpojumu speciālists Viesnīcu pakalpojumu speciālists	Tūrisma pakalpojumu speciālists Lauku tūrisma speciālists Ekotūrisma speciālists Kultūras tūrisma speciālists Aktīvā tūrisma speciālists Konferenču tūrisma un pasākumu speciālists Tūristu grupu pavadonis	Loģistikas darbinieks Maizes un miltu izstrādājumu ražošanas speciālists
3.EKI/LKI līmenis	2.profesionālās kvalifikācijas līmenis		Konditora Palīgs ↔ Pavāra palīgs	Istabenis		Noliiktavas darbinieks Maiznieks	
2.EKI/LKI līmenis	1.profesionālās kvalifikācijas līmenis					Maiznieka palīgs	

1 Amatniecības sistēmu regulē likums "Par Amatniecību". Amatnieku kvalifikācijas līmeņi kartē iekļauti atbilstoši Latvijas Amatniecības kameras rekomendācijām par amatnieku kvalifikācijas līmeņu pielīdzināšanu profesionālās kvalifikācijas līmeņiem.

2 Saistīto profesiju kartes sadaļā „Ar nozari saistītās citu nozaru profesijas” Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības un administrēšanas (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, komerczinību) nozares un Elektronisko un optisko iekārtu ražošanas, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas nozares profesijas atsevišķi netiek uzskaitītas, tās ir iespējams aplūkot iepriekšminēto nozaru saistīto profesiju kartēs.

Izņēmums – Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības un administrēšanas (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, komerczinību) nozares profesija „Uzņēmumu vadītājs”.

3 Saistīto profesiju kartē profesiju savstarpējā sasaiste (saistītās profesijas) tiek norādītas tikai starp pamatprofesijām. Tā kā nozares kvalifikāciju struktūra neiekļauj profesiju specializāciju aprakstus, tad savstarpējā sasaiste specializāciju starpā vai starp pamatprofesiju un citas pamatprofesijas specializāciju netiek norādīta.

4 Saistīto profesiju kartē pamatprofesiju sasaiste (saistītās profesijas) norādītas indikatīvi, iezīmējot iespējamās profesijas ar kopīgu zināšanu, prasmju bāzi. Precīzai saistīto profesiju definēšanai nepieciešama profesiju funkcionālā analīze, tās rezultātā identificējot profesiju kopīgās un atšķirīgās pamatzināšanas, prasmes un profesionālās kompetences.